КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра ***геоінформатики***

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи
_____
«29» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

(повна назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань	**19 Архітектура та будівництво**
спеціальність	**193 Геодезія та землеустрій**
освітній рівень	**Бакалавр**
освітня програма	**Оцінка землі та нерухомого майна**
Блок дисциплін	
вид дисципліни	**Обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестр	**4**
Кількість кредитів ECTS	**7**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**іспит, курсова**

Викладачі: ГОРДЄЄВ А.Ю., д-р географ. наук, доцент кафедри геоінформатики;
ПЛІЧКО Л. В., доктор філософії в галузі природничих наук, асистент кафедри геоінформатики

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «_»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «_»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «_»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

© ТРОФИМЕНКО П.І., ПЛІЧКО Л. В., 2024 рік

КИЇВ – 2025

Розробники:
Трофименко Петро Іванович, д. с.-г. н., доцент кафедри геоінформатики,
Плічко Людмила Володимирівна, доктор філософії в галузі природничих наук, асистент кафедри геоінформатики

Затверджено
Протокол № 1 від «29» 08 2025 р.

Зав. кафедри геоінформатики
_____ Віталій ЗАЦЕРКОВНИЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково - методичною комісією інституту ***ННІ «Інститут геології»***

Протокол від «1» 29 08 2025 року № 1
Голова науково-методичної комісії _____ Всеволод ДЕМИДОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)
«__»_____20__ року

Мета викладання дисципліни: є формування у студентів теоретичних питань державного земельного кадастру і практичному застосуванні отриманих знань під час проведення робіт з кадастрового зонування територій, кадастрових зйомок, бонітування ґрунтів, економічної і грошової оцінки земель, державної реєстрації земельних ділянок та обліку кількості і якості земель а також використання ГІС та баз просторових даних для автоматизації державного земельного кадастру (ДЗК) та формування уявлень про розвиток автоматизованих систем державного земельного кадастру в світі.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни: З метою кращого освоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знаннями та навичками з дисциплін, «Основи кадастру», «Основи геоінформатики», «Геоінформаційні системи в науках про Землю», «Топографія», «Геодезія», «Дистанційне зондування Землі».

Анотація навчальної дисципліни / референс:

В межах вивчення дисципліни відбувається ознайомлення з основами реалізації політики та практики здійснення ДЗК в Україні та світі, правовими та організаційними основами діяльності у сфері ДЗК, понятійним апаратом, засадами реалізації державної політики у сфері, з'ясування державних стандартів, норм, правил у сфері ДЗК, складом технічної документації особливостей застосування ГІС та баз просторових даних, науковим кадровим та фінансовим забезпеченням діяльності в цій сфері.

Згідно з вимогами стандарту освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- призначення і функції державного земельного кадастру;
- принципи ведення державного земельного кадастру на різних рівнях;
- історичні етапи становлення та розвитку земельного кадастру в світі і Україні;
- законодавчі та нормативні документи, які регламентують функціонування земельного кадастру в Україні;
- організаційну структуру, рівні та функції організацій ведення державного земельного кадастру;
- нормативно-правове забезпечення і стандартизацію складових автоматизованих земельно-кадастрових систем;

уміти:

- визначати категорії земель, порядок їх використання та правовий режим;
- встановлювати кадастрові зони;
- проводити кількісний та якісний облік земель;
- встановлювати кадастрові номери адміністративно-територіальних одиниць;
- використовувати сучасне апаратне і програмне забезпечення для вирішення практичних задач ведення земельно-кадастрової систем;
- застосовувати ГІС з метою ландшафтно-екологічного зонування території;
- застосовувати ГІС з метою техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земельних ресурсів.

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Призначення ДЗК, напрями реалізації державної політики у сфері ДЗК, процес створення в Україні та за кордоном кадастрових систем на основі комп'ютерних технологій	лекція, практичне заняття	Виступ, письмова робота	до 10%
1.2	Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у веденні державного земельного кадастру	лекція, практичне заняття	Виступ, письмова робота	до 10%
1.3	Склад відомостей та процедури ведення кадастру на загальнодержавному та регіональному рівнях. Форми звітності.	лекція, практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 10%
1.4	Структури даних для ведення ДЗК (растрові документальні файли. Векторні документальні файли. Атрибутивні документальні файли. Обмінний файл XML).	лекція, практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 10%
2.1	Вміти реалізовувати основні положення інформаційного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб при: регулюванні земельних відносин; управлінні земельними ресурсами.	лекція, практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 10%
2.2	Застосовувати положення нормативно-правових документів та інструктивних матеріалів для ведення ДЗК	лекція, практичне заняття	Виступ, письмова робота	до 10%
2.3	Використовувати набори просторових даних та відповідних алгоритмів для ведення ДЗК (стандарти та формати даних)	лекція, практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 10%
2.4	Вміти формувати земельно-кадастрові дані та вводити їх в кадастрову систему	лекція, практичне заняття	Виступ, письмова робота	до 10%
2.5	Вміти користуватися	лекція, практичне	Виступ,	до 10%

	нормативно-правові документи у сфері землеустрою для ефективного вирішення поставлених завдань	заняття, курсова робота самостійне навчання	письмова робота	
3.1	Вміння здійснювати комунікацію із представниками виробництва, органів влади та місцевого самоврядування в ході ведення ДЗК	практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 5%
4.1	Можливість автономно розв'язувати завдання у сфері землеустрою та нести відповідальність за розуміння організації і регулювання землеустрою	лекція, практичне заняття, курсова робота самостійне навчання	Виступ, письмова робота	до 5%

Структура курсу: лекційні і практичні заняття, курсова робота, самостійна робота.

Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**2.5**	**2.6**	**3.1**	**4.1**
РН5. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
РН9. Брати участь у створенні державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, організовувати та виконувати топографічні та кадастрові знімання, геодезичні вимірювання, інженерно-геодезичні вишукування для проектування, будівництва та експлуатації об'єктів будівництва											+	+
РН13. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.					+	+	+	+	+	+	+	+
РН14. Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.											+	+

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання:

1) Модульна контрольна робота «Теоретичні основи кадастру. Використання ГІС для ведення кадастру » – 8 балів (рубіжна оцінка 5 балів)

2) Модульна контрольна робота «Організація, державного земельного кадастру. Кадастрові роботи» – 8 балів (рубіжна оцінка 5 балів)

Курсова робота за дисципліною – 24 бали (рубіжна оцінка 14 балів). Оцінка виставляється відповідно базових критеріїв представлені в табл. 3 та оцінюється в 100 балів та нормується до 24 балів за формулою:

нормована оцінка за курсову = оцінка за курсову студента*24/100

3) Оцінка за виконання практичних заняттях – 20 балів (рубіжна оцінка 12 бали)

Таблиця 3 - Базові критерії, які використовуються при оцінюванні курсових робіт

№ п/п	**Вид роботи, який оцінюється**	**Відсоток у підсумковій оцінці за результатами захисту курсової роботи (%)**
1	Теоретична та практична значимість основних результатів роботи	15
2	Відповідність отриманих результатів задачам, які ставились при написанні роботи	20
3	Власний внесок студента в основні результати роботи, які представлені до захисту	15
4	Відповідність до вимог оформлення роботи	5
5	Дотримання основних граматичних та стилістичних правил мови на якій представлена робота (як правило, української мови)	5
6	Доповідь студента, в якій необхідно представити основні результати власного дослідження у стислій формі	15
7	Якість презентаційного матеріалу доповіді (презентація, графічні додатки)	10
8	Ґрунтовність відповідей на запитання за результатами доповіді (чіткість, повнота) та дотримання вимог академічної ввічливості	15
	Загальна кількість балів	100

2. Підсумкове оцінювання. Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту в письмовій та усній формах. Максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 балів. **Підсумкове оцінювання у формі іспиту є обов'язковим.**

3. Загальна оцінка: Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. **Загальна оцінка виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру**, оцінювання за підготовку курсової роботи та підсумкового оцінювання, як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру та балів отриманих в результаті підсумкового оцінювання у формі іспиту.

	Семестрова кількість балів		ПКР (підсумкова контрольна робота) чи/або іспит	Підсумкова оцінка
	Контрольні та практичні роботи	Курсова робота		
Мінімум	22	14	24	60
Максимум	**36**	**24**	**40**	**100**

Студент не допускається до підсумкового оцінювання у формі іспиту, якщо під час семестру набрав менше 22 бали та не отримав за захист курсової роботи менше 14 балів.

Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: виконання 10 практичних робіт (де студенти мають продемонструвати якість засвоєних знань та вирішити поставлені задачі використовуючи окреслені викладачем методи та засоби) та проведення 2 письмових модульних контрольних робіт. За дисципліною передбачено підготовка та захист курсової роботи. Теми курсових робіт визначаються студентом за погодженням з керівником та затверджуються на кафедрі. Підсумкове оцінювання проводиться у формі письмово-усного іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
Розділ 1. Теоретичні основи кадастру. Використання ГІС для ведення кадастру				
1	Тема 1 Теоретичні основи, відомості та характеристики державного земельного кадастру.	2	2	10
2	Тема 2. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру	2	6	10
3	Тема 3. Геоінформаційне забезпечення ведення державного земельного кадастру	2	8	10
4	Тема 4. Вишукувальні роботи в ДЗК	2	6	10
5	Тема 5. Облік кількісті та якості земель у ДЗК	2	8	12
	Модульна контрольна робота №1	2		
Розділ 2. Організація, державного земельного кадастру. Кадастрові роботи.				
6	Тема 6. Кадастрове зонування та кадастрові зйомки території (методики і алгоритми)	2	6	12
7	Тема 7. Земельно-оціночні роботи (бонітування ґрунтів)	2	8	12
8	Тема 8. Земельно-оціночні роботи (грошова оцінка земельних ділянок)	2	8	12
9	Тема 9. Державна реєстрація земельних ділянок	4	10	10
10	Тема 10. Земельний кадастр у країнах світу та перспективи його розвитку	4	4	10
	Модульна контрольна робота №2	2		
	Захист курсових робіт		2	
	ВСЬОГО	28	70	108

Загальний обсяг 210 год., в тому числі:
Лекцій – 28 год.
Практичні заняття – 70 год.
Консультації - 4 год.
Самостійна робота -108 год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Горлачук В. В., В'юн В. Г., Песчанська І. М., Сохнич А. Я. Управління земельними ресурсами: підручник. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 443 с.

2. Дегтяренко Ю. Ф., Лихогруд М. Г., Манцевич Ю. М., Палеха Ю. М. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: навчальний посібник. К.: Профі, 2007. 624с.

3. Реєстрація землі та нерухомості: Навч. посібник / Р.П.Возняк, Д.І. Гнаткович, А.Я. Сохнич, М.В. Шворак. – Львів: ЛДАУ, 2001. – 216 с.

4. Ступень М. Г., Гулько Р. Й., Микула О. Я. Теоретичні основи державного земельного кадастру: навч.посібник / за заг ред. М. Г. Ступеня. Львів: «Новий Світ-200», 2006. 336с.

5. Ступень М.Г. Використання земель населених пунктів: Монографія. – Львів, 2000. – 358 с.

6. Ступень М. Г., Добрянський І. М., Микула О. Я., Шпік Н. Р. Містобудівний кадастр: навч. Посібник. Львів: ЛДАУ, 2003. 224 с.

7. Ступень М. Г., Гулько Р. Й., Микула О. Я., Шпік Н. Р. Кадастр населених пунктів: підручник. Львів: «Новий світ 2000», 2004. 392 с.

8. Третяк А. М. Земельні ресурси України та їх використання. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2003. 143 с.

9. Третяк А. М. Земельний кадастр XXI століття: Зарубіжні і вітчизняні погляди на розвиток земельного кадастру. К. : ПВКП –"Укртиппроект", 1999. 164 с.

10. Третяк А. М. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. посібник. К., ТОВ «ЦЗРУ», 2008. 576 с.

11. Третяк А.М. Класифікатор обмежень прав при використанні земельних ділянок. – К.: Центр земельної реформи в Україні, 2001.

12. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. Наукове видання. Київ: Профі, 2006. 324 с.

13. Про програму створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру: Пост. Кабінету Міністрів України від 2 грудня 1997 р. // Землевпорядний вісник. 1998. №1 С. 37-44.

14. Про державний земельний кадастр. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 8. Ст.61.

15. Земельний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4. Ст.27.

16. Про землеустрій. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36. Ст. 282.

Додаткові:

17. Перович Л., Волосецький В. Основи кадастру. – Ч.1. – Львів; Коломия, 2000. – 130 с. 18. Шеремет А. П., Земельне право України: навч. пос. 2-ге вид.. К.: Центр учбової літератури, 2009. 632 с.

19. By, P., Sapkota, M., Gyawali, B., Baral, B., & Adhikari, S. (2021). DENMARK CADASTRAL REPORT.

20. Comparetti, A., & Raimondi, S. (2019). Cadastral models in EU member states. https://doi.org/10.6092/issn.2281-4485/8558

21. Dhital, S., Bhattarai, S., Adhikari, M., & Shrestha, S. (2021). CADASTRAL SYSTEM OF CANADA.

22. Gerke, M., Stöcker, C., Crommelinck, S., & Koeva, M. (2018). UAVs for cadastral applications—The its4land EU project (in German).

23. Karabin, M., Kitsakis, D., Koeva, M., Navratil, G., Paasch, J., Paulsson, J., Vučić, N.,

Janecka, K., & Lisec, A. (2021). 3D Cadastre in the Case of Engineering Objects, such as Bridges and Road Viaducts.

24. Pantha, A., Bhandari, N., Pandey, M., & Gautam, A. (2021). THE SWISS CADASTRAL SYSTEM -An overview to the Cadastral System of Switzerland. https://doi.org/10.13140/RG.2.2.17002.03526

25. Zhigulina, T., Kostritsina, M., Luchnikova, N., & Lebedeva, L. (2021). Digital transformation in land use and cadastre: Towards adaptive cadastral systems. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 839, 022071. https://doi.org/10.1088/1755-1315/839/2/022071

Питання на іспит з дисципліни
«ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР»

1. Бонітування ґрунтів.
2. Грошова оцінка земельних ділянок.
3. Державна реєстрація земельних ділянок.
4. Емфітевзис.
5. Суперфіцій.
6. Земельний фонд України та його розподіл за категоріями.
7. Індексні кадастрові карти.
8. Кадастрове зонування.
9. Кадастрові зйомки.
10. Облік кількості і якості земель.
11. Обмеження прав на землю. Види обмежень.
12. Основні земельні угіддя України.
13. Право власності на земельну ділянку та його складові.
14. Право земельного сервітуту. Види земельних сервітутів.
15. Право концесії.
16. Право оренди земельної ділянки.
17. Право постійного користування земельною ділянкою.
18. Види права власності на земельну ділянку.
19. Принципи земельного кадастру.
20. 3-DТрактування права на земельну ділянку.
21. Землі сільськогосподарського призначення.
22. Землі житлової та громадської забудови.
23. Землі лісогосподарського призначення.
24. Землі водного фонду.
25. Землі історико-культурного призначення.
26. Землі рекреаційного призначення.
27. Землі оздоровчого призначення.
28. Землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення.
29. Землі природно-заповідного фонду та іншого природо-охоронного призначення.
30. Трактування понять «якісна оцінка ґрунтів та «бонітування ґрунтів».
31. Земельні угіддя в Україні.
32. Форми звітності у земельному кадастрі.
33. Публічна кадастрова карта України.
34. База даних Державного земельного кадастру в Україні.
35. Земельно-оціночні зонування території. Розробка картограм.
36. Особливо цінні групи ґрунтів в Україні.
37. Особливо цінні землі.
38. Втрати земель сільськогосподарського та лісогосподарського призначення.
39. Компенсація втрат на незавершене виробництво у випадку відведення земельних ділянок.